

TYÖLÄISNAISET HEREIL- LE JA TOIMINTAAN

(Jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

hoaa miljooniin, niin mistä tulisi se voima, jonka avulla miljooniin nouseva työläisjoukko voitaisiin maasta karkottaa? Missä olisi ne vankeilat, joittenka muurien sisälle miljoonat työläiset voitaisiin sulkea? Ja sitäpaitsi teollisuuskaupunkien edut eivät salli työläisiä karkotettavan maasta siihen määrään ettei miljooniin nouseva työttömien armeija olisi heidän riistettävänä, sillä työttömien armeija on juuri se, joka takaa teollisuuskaupunkien rajoittaman mahdollisuuden työnriistämiseen.

Siiispä työläisiskot kaikkialla meidän on ennen kaikkea muistettava, että järjestymättöminä ollen me olemme aseena sortajamme käsissä ja annamme kannatuksen kaikelle sille vainolle mikä on kohdistettu meitä ja meidän luokkatovereitamme kohtaan.

Naiset, kodin sielut, tulevan sukupolven kasvattajat, jos ette tahdo luottaa omia ja lastenne orjuuskahleita niin nousekaa ja liitytkää empimättä järjestyneiden työläisten riveihin, sillä ainoastaan siten me voimme tehdä tehottomiksi vapauttamme vastaan tähdätyt vainon nuolet. — Jenny Trast.

EILEN JA TÄNÄÄN

(Jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

voimakkaitten myrkytysten myrkyttämät, alkoholin ja syfiliksen myrkyttämät ihmiset — eivät voi olla jaloja? Eikö ole luonnollista, että ihmiset varastivat, kun varkaus eilen oli perustuslakina? Eikö ole aivan luonnollista, että murhataan kansaa tuhansin ja sadointuhansin, kun me vuosikausien aikana olemme valmistautuneet murhaamaan miljoonia? Mikä kylvettiin eilen, senhän täytyy tänään olla näkyvässä. Tämä päivä on julma, mutta julmuus on jo aikaisemmin kylvetty.

Mutta päivä on aivan liian kirkas ja siksi varjot ovat synkkiä. On ymmärrettävä, että tänään — tomussa ja loassa ja hävityksen kauhistuksessa on jo alkanut ihmisten vapauttamisen suuri työ... Ja juuri venäläiset käyvät tässä oikeuden voittoa kohti vievässä taistelussa mailman kausojen etumaisina — venäläiset, vähimmän sotaiset sotaisista, heikoimmat, maassa joka on monin veroin jäänyt toisista jällele taloudessa sekä sivistyksessä, kansa, jota menneinä aikoina kidutettiin enemmän kuin muita. Vielä eilen piti mailman sitä puolivillina kansana, ja tänään se, miltei nälkään nääntyvä, kulkee voittoon taikka kuolemaan, hehkuen intoa ja urhoollisuutta kuin muinaisajan sankarit.

KIINALAISTEN TYÖLÄIS- NAISTEN OLOISTA

(Jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

järjestyneet eivät he kykene vaatimaan edes näitä tarpeellisia suojuksia ja mitäpä välittävät teollisuuden harjoittajat, kun työläisen elämä ei maksa heille mitään — ja suojukset maksavat. Eipä ole mikään harvinaisen näky, että liikaraisuksen uuvuttama pieni lapsi nukkoo seisolleen ja horjahtaa vinhaa vauhtia kütävään remmiin ja joutuu hiuksistaan tai vaatteistaan koneiden rattaisiin. Mutta koneet seisahtavat vain hetkeksi

kunnes pieni uhri on poistettu ja hänen tilansa ottaa joku toinen 8-vuotias.

Asunto-olot ovat kerrassaan kurjat. Esim. Shanghaiin tehdasalueen läheisyyteen on tehtaiden puolesta rakennettu suunnattomat määrät pieniä koppeja, joihin ei saa valoa muualta kuin ovesta. Näissä kopeissa asuu miehiä tai naisia tai kokonaisia perheitä. Pitkien työpäivien ja kehnon ravinnon lisäksi kurjat asunto-olot turmelavat näiden nais- ja lapsityöläisten terveyden ja lyhentävät heidän elämänsä.

Edelläkerrotunlaiset olot ovat tyypillisiä kaikissa Kiinan teollisuuslaitoksissa. Ainoastaan harvoja poikkeuksia on olemassa — ja ne ovat kiinalaisten omistamissa teollisuuslaitoksissa. Ulkomaalaisten omistamissa teollisuuslaitoksissa ei ole juuri ollenkaan poikkeuksia edellämäntuista kurjista oloista. Yksi teollisuuslaitos Shanghaiissa — suurin kirjapaino Aasiassa ja puhtaasti kiinalainen liike — on järjestänyt naistyöläisilleen melkoisesti siedettävät olot, ainakin edellisiin verraten. Sen naistyöläisillä on paljoa lyhemmät työpäivät, lepopäiviä on vuodessa useita, asunnot ovat tilavimmat ja terveellisemmät, ja naisilla on työpaikallaan lepohuoneita. Ja paitsi näitä inhimillisiä parannuksia, maksetaan naisille laitoksen puolesta äitiys-avustusta synnytyksen aikana.

Luokkatietoisuus kiinalaisten työmiestenkin keskuudessa on vielä verrattain vähäinen. Työväen järjestöihin nähden ovat kiinalaiset mies- sekä naistyöläiset vielä aivan keskiaikaisella asteella. Mutta ne samat voimat — taloudelliset olot ja teollisuuden kehitys — mitkä ovat kasvattaneet länsimaiden työläisistä luokkataistelijoina, tulevat tekemään samoin kiinalaisten työläisten suhteen. Niinpä on kiinalaisten naisten keskuudessa jo alkanut ilmennään heräämisen oireita viimeisen kymmenen vuoden ajalla, joskin vasta värässä määrässä. Länsimaissa siitä tuskin tiedetään mitään, mutta se on yksi 20 vuosisadan ihmeitä Kiinassa. Keltaisen meren tuolla puolella eivät naiset ennen osanneet lukea eikä kirjoittaa, eivätkä he osottaneet vähäistäki mielenkiintoa kansallisiin tai maailmantapauksiin nähden. He kuluttivat aikansa työhön ja työn välissä joninjoutaviin juttuihin yhtä tietämättömiä naapuriansa kanssa. Mutta sitten puhkesi vallankumous, 8 vuotta siten, jolloin tuo Idän nukkuva prinsessakin heräsi. Kun vallankumous kukisti vanhan hallituksen, pyyhkäisi edistyksen nousualto yli koko Kiinan, varsinkin sen suurimpia kaupunkeja. Naiset kulkivat tämän aallon mukana. He alkoivat esittää puolestaan kaikenlaisia parannusvaatimuksia. Kaikkialla he perustivat naisten äänioikeusliittoja, ja kerran näytti melkein varmalta, että uusi hallitus myöntäisi heille sen ilman mitään. Naiset perustivat liittoja, joiden tarkoituksena oli vastustaa jalkojenpuristusta, lapsiavoliittoja ja vaatia reformeja ammatihauuden alalla, keinoja keuhkotaudin ehkäisemiseksi, yleistä opetusta kaikille naisille ja naistyöläisten työolojen korjauksia.

He vaativat miesten huomiota vaatimuksilleen ja saavatkin sitä jo, joskin puoliittain vastenmielisesti. Tuskinpa missään maassa on miehen halveksumi-

nen näihin nähden niin syväle juurtunut ja yleinen kuin Kiinassa, mutta nykyään jo se käsitys on alkanut murtumaan. Eräissä kaupungissa joku vuosi sitten oli johtavien miesten poliittinen kokous. Heille ilmoitettiin, että joidenkin uusien naistenjärjestöjen lähetystö pyysi päästä heidän kokoukseen esittämään asiansa. Komitea laskettiin sisään ja sen esityksiä kuunneltiin kohteliaasti. Kun naiset poistuivat salista, nousivat miehet vastoin kiinalaisia tapoja seisomaan, kuten länsimaalaiset tapaavat tehdä. Uusi sivistys ja uudet olosuhteet ovat jo murtaneet ijäkkäisiä piintyneitä asialaisia tapoja ja käsitteitä.

Sikäli kuin lukutaito lisääntyy kiinalaisten työläisten keskuudessa, leviävät uuden ajan virtaukset, m.m. sosialismi ja kasvattavat näistä "Idän nukkuvista prinsessoista", joiksi kirjoittaja kiinalaisia naisia nimittää, täysin valvutuneita luokkataistelijoina, tovereita siihen mailman työnarmeijaan, joka kukistaa kaikki sortovalat ja tuottaa ja hallitsee mailman rikkauksia yhtäläisesti kaikkien hyväksi.

CONNEAUT, OHIO.

Ensin toivon hauskaa vuoden jatkoa Toverittarelle ja sen laajalle lukijakunnalle.

Ei täälläkään Conn. nukuta, vaikka ei olekaan pitempiin aikoihin kerrottu mitään hommistamme Toverittaren palstoilla.

Näytelmäseuramme on toiminut riipeästi taas tämän näytöntökeuden aikana, esittäen kaksi suurta kappaletta kuukaudessa aivan säännöllisesti ja välillä pienempiä ohjelma- ja vapaailltamia. Sunnuntaina t. k. 25 p. esitettiin "Murrosaikana." Seuraava näytelmä "Murroksessa" esitetään helmik. 8 p.

Ihanneliitto, voimisteluseura y. m. alkoivat taas toimintansa, pidettyään pienen joululoman. Ompeluseura jakaa taas töitä kevätmuuttajien varten. Saapukaapas naiset sankoin joukoin kokouksiin ja ottamaan töitä tehdäkseen. Kannammehan siten kortteen yhteiseen "kekoon." Ompeluseura onkin parhaimpia tulolähteitä osastollemme, sen tunnustuksen saimme puolivuosisokouksessa. Siis naiset, emmehan toki lyö laimin tehtäviämme täälläkin toimintakaudella. Tiedämmehän, että yksimielisyys on voimaa.

Toisten lisää, jos eletään ja tervennä ollaan. — A. M. S.

WAUKEGAN, ILL.

Ompeluseuran vuosikokous pidettiin tammik. 15 p. Valittiin virkailijat seuraavalle toimintakaudelle. Valituiksi tulivat: puheenjohtajaksi Hanna Lehtinen, pöytäkirjuriksi Hilma Erickson, uutistenkirjoittajaksi Työmiehen ja Toverittaren Fanni Virtanen, käsitöidenjohtajaksi Elisabeth Carter ja Aino Virtanen, Toverittaren asiamieheksi Tilda Haimi. Keskuksella naistenpäivän vietosta ja päätettiin se viettää helmik. 29 päivänä. Valittiin viisihenkinen komitea alkuvuoksuksiin ja evästyksiksi näille antoi kokous kehotuksen jos mahdollista hankkia tilaisuuteen englanninkielinen naispuhujajuhlapuhujaksi. Myöskin päätettiin tilata 100 kpl. Toverittaren erikoisnumeroita jaettavaksi niille henkilöille, jotka eivät vielä tilaa Toveritarta, saadaksemme heidät tutustumaan lehteen ja tilaamaan sen. Naistenpäivä järjestetään kuten ennenkin siten, että klo 2 iltapäivällä aletaan ohjelmallisuus, tai toisin sanoen agitatsioonitilaisuus, jolloin puhujat selittävät naisten toiminnan välttämättömyydestä luokkataistelussa. Toiset ohjelmaknumerot ovat myös arvokkaita. Komitealla on pitkä aika tehdä työtä

juhlan valmistamiseksi. Muun muassa harjoitellaan kauniita pukutansseja, sekä paljon laulua ja soittoa. Illalla esitetään kaunis, suuri kappale, joka on tilaisuuteen sopiva. — Osastomme naiset! Muistakaa tuoda mukanaan sellaisia naisia, jotka eivät vielä ole järjestyneet s-puolueeseen. Palvelustyöillä on hyvin paljon sellaisia tuttavia.

Ompeluseuran kokouksiin toivoisin runsaampaa osanottoa. Kokouksenpito on muutettu illaksi syystä, että kotiaskareet eivät estäisi saapumasta kokouksiin. Kokouksen jälkeen on aina hauska illanvietto. Ei luulisi kenenkään unhottavan kokousta. Jatkuva innostusta uudelle toimintakaudelle toivoo toveruudella,
F. V.

QUIBELL, ONT., CAN.

Ei täältä usein näy uutisia olevan Toverittaren palstoilla, mihin ehkä kaikilla on sama syy: ajan vähyys. Taloustyöt ottavat ajan niin tarkoin ettei sitä paljon muualle olekaan. Näihin asti talvi on täällä ollut kovaa pakkasta, mikä lisää työtä kun pitää niin kovasti "fairata" päivät ja yöt. Meillä näet täällä ei ole niin kuin kaupungin "mieksillä" höyrylämmitys, että vain ruuveja kiertäen lämpimän huoneeseen saa. Me saamme pyryllä ja pakkasillakin puut sisään kantaa, vieläpä muutamat saaneet ne itse hakatakin. Eikähän työ ihmistä pahenna kun siihen vain on aikaa.

Suomalaiset täällä ovat jokseenkin kaukana toisistaan, mutta siitä huolimatta on osasto toiminut ahkeraan viimeisen puolen vuoden ajan. Huvitoimikunta oli kovin ahkerana. Tanssi-iltoja on myös ollut useita ja se virkistääkin meitä kun saa jalalla sievästi pistää. Silloin aina vähäksi aikaa jättää kotiaskareet.

Unohdin edellä mainita, että osastolla täällä on oma talo ja tilava se onkin. Olisipa vaan enempi aikaa ja innostusta, että saisimme toimeen kori-illat. Nyt kun kaikki kylän miehet ovat niin suuria taisikontraheteja tehneet, niin kyllä sitä rahaa kai pien alkaa olla paskettien ostoonkin.

On tosin vaikeata kulkea pakkasien aikana varsinkin lasten kanssa, mutta pian siitä kauniita ilmoja alkaa taas tulla. Siis ahkeraan työhön yhteisen hyvän eteen huolimatta matkan vaihoista sekä ajan vähydestä.

Toveritar tänne kai tulee jo useampaan kotiin ja kenelle ei vielä tule niin kyllä ne varmasti sen tilaavat sekä ehkä useammin siihen uutisia kirjoittavat ettemme aivan olisi täällä tietämättömiä muista ihmisistä. Taisinrunnaajan Misis.

+++++

NAISTEN OSUUSKOTI

SAN FRANCISCO, CAL.
3627—16th St.
Telefoni: Market 3958

SAN FRANCISCO

+++++

Osoite-ilmoituksia.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseura kokoontuu joka torstai klo 2 ip., 713 E. 1st St. — Tervetuloa.

ASTORIAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka torstai-illa, kello 8. Osoite: 262 Taylor Ave.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjolas-ssa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osoite: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

PORTLANDIN S. S. O. Osaston ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka toinen torstai-illa, kello 8. — Osoite: 719 Montana Ave.

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään jokaisen viikon torstaina, kello 8 j.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

WAUKEGANIN, ILL., S. S. O. viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena sunnuntaina, alkaen klo 2 ip. — Osaston ompeluseuran kokoukset ovat joka toinen torstai, alkaen klo 2 j.p.p. Muut-
via kokouksen loputtua.